

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitkér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hirdetésnél 30 kr.
 A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásiban és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, május 16.

Az, amit az egész monarchiában várva vartak, megtörtént, mult szombat nyújtotta be a magyar és az osztrák pénzügyminiszter az illető törvényhozásoknak a valuta rendezéséről szóló javaslatokat. Egyhangú lelkesedéssel vette a betérjesztést tudomásul az egész ház; Wekerle pénzügyi politikánk terén igazán maradandó nevet vívott ki magának, legutóbbi műve pedig, a valuta szabályozás eszméjének felelevenítése s keresztlívtele, — határozottan történelmi esemény számba megy.

A betérjesztett javaslatok, melyek összefüggő egészet képeznek, részei a következők: a korona-érték megállapítása, egyezmény Ausztriával a pénzrendszerre vonatkozólag, a korona és arany kötelezettségek, az aranyvaluta és a bankszabadság, konverzió és aranybeszerzés. Az első javaslat általános intézkedéseket tartalmaz az arany-érték behozatalát illetőleg; azon kifejezéssel, hogy az eddigi ausztriai érték helyébe az aranyérték lép, véget vet az o. é.-nek. Főérem lesz a korona; egy kilo ötvözött, azaz rézzel vegyített arany 2952 korona fog megfelelni. Aranyból lesznek: a husz koronások (tiz forint), tiz koronások (5 frt). Az eddig forgalomba hozott 4 és 8 frtosok forgalomban maradnak ugyan 10, illetőleg 20 korona értékben, de ilyen érme többé veretni nem fognak. Nevezetes a javaslat intézkedése az eddigi ezüstforintosokat illetőleg. Ezeket a korona-érték behozatala után is mindenki tartozik elfogadni, még pedig két korona értékben mindaddig, míg ezen ezüst forintosok forgalmon kívül helyezésre törvényileg ki nem lesz mondva. Ezüstműből lesznek: egy koronások (50 kr), 50 filléresek (25 kr). Nickelből: 20 filléresek (10 kr), tiz filléresek (5 kr). Bronzból: két filléresek (1 kr), egy filléresek (1/2 kr). Ezen érme fogják tehát jövő pénzünket képezni. Már ezen összeállításból is látható, mennyire kerülni kívánta Wekerle az ezüstnek nagyobb mennyiségben való forgalomba hozatalát. Nagyobb értékű pénz mint 1 koronás, nem lesz ezüstműből veretve; tehát a 2 fr. és 5 franknak megfelelő ezüsterem nálunk nem lesz. Egy koronásokat természetesen a váltás szempontjából okvetlenül kell ezüstműből készíttetni. Egy koronás és fél koronás mindössze 60 millió

korona erejéig lesz forgalomban, nickel 18 millió erejéig. A jelenlegi 20 és 10 krosok be fognak vonatni, s e helyett fog az állam nickel pénzt adni. A bronz pénz két millió 800,000 koronát nem haladhat meg, az is úgy fog forgalomba hozatni, hogy a mostani négy, egy és fél krajcárosokat bevonják s helyébe adják a két és egy filléreseket.

Amíg azonban ezen pénzek be nem vonatnak, egy bizonyos érték erejéig fizetésre felhasználhatók, még pedig a következőleg: a 20 kr = 40 fillér, 10 kr = 20 fill., 4 kr = 8 fill., 1 kr = 2 fill.; csak hogy meg van határozva természetesen azon összeg maximuma, amelyig ezzel a régi pénzzel fizetni lehet. Állami pénztárnak 5 frtig azaz 10 koronáig lehet majd régi ezüst és réz váltópénzünkkel fizetni, a magánforgalomban a régi ezüst váltópénzt 2 frtig (4 korona), a rézét 50 krig (1 korona) lehet fizetésül felhasználni. Ezeket a régi ezüst és réz váltópénzeket az állam azonban újjakkal a fent jelzett értékben bármikor becsereleli.

Az átmenet alkalmával tehát a régi réz és ezüst váltópénzek is fognak még szerepelni, de csak ideiglenesen, t. i. míg lassan-lassan be nem vonatnak. Ez pedig önmagától meg fog történni, mert csakhamar mindenki új váltópénzt fog szeretni és kapni s a régiéket visszavándorolnak az állampénztárba. A régi ezüst és réz váltópénz tehát észrevétlenül fog eltűnni a forgalomból. Nem így az ezüst egyforintosok s nem így különösen a papiros pénz.

Tudjuk, hogy a papiros pénz ma nálunk kényszerforgalma és be nem váltható, ami annyit jelent, hogy nem áll jogunkban a papiros helyett ezüstműt és aranyat követelnünk, azaz kényszerítve vagyunk a papirost a reá nyomtatott értékben elfogadni, — továbbá, hogy a kezünkben levő papírjegyeket maga a kibocsájtó (az állam vagy a bank) sem váltja be aranyra vagy ezüstre, mert erre nem képes.

A papírpénznek ez a kényszerforgalma és be nem válthatósága még egy darabig megmarad, addig míg Ausztria-Magyarországnak annyi aranya nem lesz, hogy a körülbelül 400 millió frtnyi papírpénzért aranyat adhat. Ez a valutarendezés végcélja, azaz hogy államunk készfizetéseket teljesítsen mindenütt.

Már az előadottakból is kitűnik azon előrelátás és szakértelem, mely a régi ausztriai érték és az új korona érték közötti viszony megállapításában nyilatkozott. Az átmenet nehézséget egyáltalán nem fog okozni, mert az új korona érték a régi forintnak kerek számában kifejezett hányadát (felét) képezi; valamit még az sem fog zavarólag hatni, hogy egy és ugyanazon időben lesz forgalomban forint és korona, krajcár, hatos, kéthatos és fillér.

A második javaslat vonatkozik azon egyezsége, melyet Magyarország Ausztriával a pénzrendszerre vonatkozólag köt. Ezen egyezményről mondja találóan s nagy közjogi érrel az indokolás:

Ebben a szerződésben kifejezést talált az 1867-ik évi törvényünknek megfelelő az az intenció, hogy a két államnak új, most létesítendő érték- és érmerendszere, annak teljes önállósága mellett mindkét államban egyenlő alapokra fektetessék, olyannyira, hogy ez által lehetővé váljanak azok a további intézkedések, melyek a két állam valutáját egymás területén egyenjogúvá teszik és azt eredményezik, hogy a két állam területe az ily egyenlő elvekre fektetett két valutának a szerződés tartama alatt egy forgalmi területét képezze.

A magyar államnak önállósága kellő kifejezést nyer az új pénz külsejében is, amennyiben „Magyar királyság“ „Bizalmam az ősi erényben“ feliratok lesznek rajta láthatók.

Valutánk végleges akkor lesz, ha a jelenlegi érempénzek bevonatnak s ha a jelenlegi papírpénz helyett az új valutának megfelelő pénz kerül forgalomba. Az első sokkal kevesebb nehézségbe és pénzbe fog kerülni. Itt úgy szólván csak a régi ezüst forintosok beváltásáról van szó. Más kérdés a papírpénz beváltása. Ez 400 millió frt (800 millió korona) értékű arany beszerzését és birtokát feltételezi. Ennyi pénz beszerzése mindkét állam kormányának szerződés szerű kötelessége lesz; a készfizetések életbeléptetése, — mely csak a jelzett összeg beszerzése után lesz lehetséges — természetesen a kormány eszélyességére van bízva; s míg ez megtörténik, addig még jó idő fog eltelni.

A valutarendezésnél egy még függőben levő kérdés is t. i. az, — melyet a 67-iki kiegyezés csak közvetve érintett, — hogy a papír pénz

A „BÁCSKA“ tárcája.

Nyári éj.

*Szép, tiszta nyári éj van:
 Virág, fű alszanak,
 Lány álmokat susogva
 Csobog a kis patak.*

*A szende hold sugárit
 Mosolygra hinti szét:
 Ezüst fátyolok vonja
 Be a patak vizét.*

*A völgy kies ölében
 Halk léptekkel megyek;
 Nyújas, szelíd mosollyal
 Néznek rám a hegyek.*

*S a sátoros ligetben,
 A hegynek oldalán,
 Szerelmi mámorában
 Csattog a csalógány.*

*El-elmereng a lelkem
 Ez édes dal felett
 S kéjes álomba ringat
 A rózsák képzelet...*

*E részegítő dalban
 Búbajos érzelem
 Édes, boldog titokról
 Beszélget én velem!*

Szabadska Gyula.

VALAMI A — SEMMIRŐL.

(Elmefuttatás.)

Irta: Del Toró.

Kedves barátom. A kocka el volt vetve. Te húztad a pirosat: megházasodol, én a feketét: meghalok, azaz, hogy megírom a tárcát.

De hát mit írjak? Mert nem könnyű dolog ám tárcát írni a semmiről.

Az ember elfűstöl mellette 5—6 rossz „szerkesztőségbeli“ longareszt és megiszik a „magáéból“ 10—12 kvaterka jóféle „szegárdit“ és mégis ott van, a hol a mádi zsidó, (néhányek nagyobb udvariasságnak okáért úgy mondják, hogy: regálé bérle.)

De mit is mondtam?... Tárcát írni a semmiről! Hát a házasság semmi?... No, ilyet még Sanyaró Vendel uram mondott az arany ifjuságnak az arany köpései között, (pedig elég vékony a szalonnája arra, hogy egy asszonyt kitarson,) mert az ő filozóphiájában is meg vagyon írva, mint a szent írásban, hogy a házasság olyan nulla, a miből minden, de legkivált egy olyan orgona sip fejlődhetik ki, hol az ipszék, akarom mondani az X-ek növekedő hatványban haladnak a végtelességig.

Hát aztán erről ne lehetne írni? Lehet bizony akár egész könyveket is. Csak kiadót kell fogni hozzá. Egy híres paedagogus, philozophus, író, vagy tudja Isten miféle náció volt, megmondta már régesrég, hogy a házasság olyan kötelék, mely két testet egy lélekke egyesít a földi paradicsomban. De ha már ily nagy hatalma van, kell hogy két szerető szív lángsugarait is egyesítse a dobogó kebel templomában, melynek oltára: a nőiség.

És egyesíti is, mert másként ez oltáron nem égne szent lánggal a nő-erény örök vesta-méce és a házasság egén folyton nem mosolyogna egy feneketlen és mégis átlátszó tengerszem: a kedély.

De hát mi a házasság?

Nem más, mint az élet nyara. Az életben pedig csak egyszer van nyár!

És ha e nyár elmúlt és nem szakasztjuk le a virágát, következik a zord tél, midőn jégesappá dermednek a szívek és elül a szenvedély. Kihalt a kebel és nem üzi többé játékát az édes szerelem. Az Isten könyvéje: az örömharmat sem csillog többé az élet rózsá-utain, mely ezentul csak vad virágot terem. A vad virágnak pedig csak színe van: illata nincs.

A tenger gyöngyét ne a víz színe, hanem alatt keresd a... feneken, — mondja a költő.

A kebel gyöngyét: az igaz szeretetet is az egybe olvadt két szív mélyén kell keresni. Ott terem az a szív világában, melyre csak egy nap süt melegen, s e nap: a szerelem.

A hová pedig az igaz szerelem napja küldi melengető sugarait, ott nem teremhetnek meg vad rózsái a szerelmes lelkeknek.

De nem csak az élet nyara a házasság. Valódi szentélye az a családi életnek, melynek védbástyáit a női ártatlanság liliumából font pajzsok képezik. A család fentartója: a férfi, ápolója: a nő. A férfi a napi fáradság után a szelid családi körben talál üde pihenőt, hol az imádott hitves ujongó örömmel várja őt, mint a párja-vesztett kis madár a társát és leirhatlan kedélyességgel záporként hinti — ontja rá a „mennyei manát“: a szerelem csókját.

Ha pedig vészfellegek tornyosulnak feje felett és verejtékes homlokát a bánat — ez a nagy ocean — önti el, az angyali feleség puha bársony kacsóival elhárítja a villámterhes felhőket, lecsendíti a vihart és legott megjelenik ez ocean kis gyöngye: az öröm. A férfi arca kiderül, mint a tiszta ég, új erőt nyer a munkához, bátorságot az életszenvedésekhez és beletekint abba a kék mennyországba, mely kedves neje szeméből ragyog rája és egy szebb jövő reményében önkéntelenül is felkiált a költővel: „Zugjanak bár kün a vészek, csak ez a kis enyhe fészek, ez maradjon mindig épen; szívem a bajt könnyen hordja: férfié az élet gondja!“

bevéltásához országunk milyen kulcsszerűt járuljon megadott. Megadott pedig akkép, hogy a 312 milliót képező adóssághoz Ausztria 70, Magyarország 30%-al fog hozzájárulni.

A harmadik javaslat szól azon esetről, midőn pénzbeli kötelezettségek teljesítésére egyenesen ki volt kötve az arany. Ez esetben az, aki 42 arany forinttal tartozik, tartozását 42 arany forinttal vagy 100 koronával róhatja le.

A negyedik javaslat az osztrák-magyar bank alapszabályainak módosításáról szól. Az osztrák-magyar bank e szerint köteles törvényes arany érme és arany rudak helyett a pénzlábnak megfelelőleg bankjegyeket adni, mindaddig, míg a készfizetések bekövetkeztével az a normális állapot nem fog beállni, amikor arra lesz kötelezhető, hogy most még be nem váltható bankjegyei ellenében aranyat legyen köteles adni.

Az ötödik s legkiválóbb fontosságú javaslat megjelöli a megoldását annak, hogyan lesz a kényszerforgalmu papirpénz aranyra beváltható, azaz, hogy lesz behozva a tiszta aranyvaluta, mikor fog tehát megszűnni a papir törvényes fizetési jellege. S Wekerle ezt az állam minden megterhelhetése nélkül, adósságok konverziója által szándékozik létesíteni. Tudvalevő, hogy az állam lejáratához kötött adósságaiért nagyobb kamatot fizet, mint azokért, melyek kifizethetők ugyan, de lejáratuk nincs, azaz állandó járadék-adósságok. Lejáratához kötött adósságoknak járadék adósságokká való változtatásakor tehát (konverzió) leszállítatván a kamat, megtakarítások eszközölködnek. E megtakarításokkal akarja Wekerle a valutaszabályozás költségeit fedezni, illetve a már meglevő 45 millió arany forinthez a többi szükséges pénzt aranyban beszerezni.

Wekerle az 5 százalékos magyar papírjárdék, a maradvány és irtványföldváltásg kötvényeinek, végre az államotított vasutak kölcsöneinek konverziójával hozza kapcsolatba az arany beszerzését. Más szóval, a pénzügyminiszter mindazon adósságainkat, melyek után 5 százalékos kamatot fizetünk és amelyeknek konvertálása jogi nehézségekbe nem ütközik, mérsékeltebb kamatozásu kölcsönökké változtatja át. Nemesak azért, mivel az így elérendő kamatmegtakarítások lehetőségessé teendik beszerezni azt az aranyösszeget, melyre szükségünk van, hogy fölvehessük a készfizetéseket, hanem azért is, mivel a magyar állam megszilárdult pénzügyi helyzete és hitele nem tűr meg többé öt százalékos kamatozó adósságokat.

Tanítók és a koronázás. A magyarországi tanítók országos bizottsága király Ófelsége megkoronázása jubileuma alkalmával „A koronázás örömmünnepe” cím alatt egy füzetet szerkeszt és ad ki, mely kiváló írók és tanfériak tollából a népek és a serdültebb népi iskolai tanulóknak való, a közelgő nemzeti ünnepre vonatkozó olvasmányokat fog tartalmazni, és a megtartandó iskolai ünnepélyekre a tanítóknak anyagot fog szolgáltatni. A díszes füzet május 25-én fog megjelenni; ára 20 kr; tiszta jövedelme a felvidék inséges helyiségeiben működő szegény sorsu tanítók családjai támogatására, a „Magyarországi tanítók háza” alapjára és a „Budapesti tanítók segélyalapja” javára fog fordíttatni.

Helyi és megyei hírek.

Ki lesz az új főigazgató? Tankertületünk főigazgatói állására még mindig kombinálják a jelölteket a lapok. Egy dunántúli lap írja, hogy a főigazgatói állásra Francisics Norbert győri főgymn. igazgató is ki

Mennyi báj, mennyi kellem és mennyi varázs erő rejlik egy gyöngéd női kebelben!

Szelidségével megfűtözi a háborgó tengert és lángoló szerelmével megigézi az egész világot. Azért is mondja emlékdalában igen szépen a nőkről — Garai a költő — hogy: „Férfikarban, férfimelben hatalom küzd és erő; szűz szelidség liljomával s szerelemmel győz a nő. És a férfi attól az igéző szempár ragyogásától, mely boldogságának a csillaga, csakugyan elfelejt a gondokat, elfelejt, hogy életének volt valaha bús éjszakája; emelt fölve bátran jár újra az élet kertjében, hol a sok virág közt tövis is terem, mert tudja, hogy ha a tiszke megtalálja is szurni: a virág illatja gyógyító balszámot csepegtet megsebzett szivére.

Azt mondja Petőfi: „A szerelem sötétverem.” Én azt mondom: A szerelem rózsák bokr, melyben csalogányként zeng a „szerető” ajkairól a dal:

„Nézz rózsám a szemembe,
Mit olvasol belőle,
Ugy-e azt mondja,
Ugy-e azt mondja
Te vagy az angyalom
Ragyogó csillagom!”

De van az éremnek másik oldala is.

Mi a házasság? A házasság — mondja egy dráma író — a mi nyomorúságunk arzenálja: dráma az élet viharos tengerén!

Az ég legremekesebb műve a testté lett égi eszme: a nő. A férfi bal oldalából teremté őt az Úr, hogy közel jusson a férfi szívéhez. Csak hogy sokszor megtörténik, hogy épp e közelségből lövi át „Amor” csintalan nyílával dobogó szívedet. Egyik szemében égi mosolyt, a másikban ragyogó könyűt hord, de a mosoly lehet: hazug, a könyű: átkozott, s míg az szívedben vágyat olt, ez égő sebet üt. . . . Kebled ég a vágytól: bírní őt; de míg igéző szemével és csalfa szerelmével lebilincseli lelkedet, — addig könnyelműen szét is tépte üdvösségedet, mert szárnya keltve gondolatait, mint a csapongó madár, virágról — virágra száll, hogy harmatos kelyhé-

van jelölve. Ugyanaz a lap említette különben azt is, hogy az ottani reáliskola igazgatója, Lenner Emil lenne az új főigazgató.

Tóth Kálmán szobra. Baján a Tóth Kálmán-szoborbizottság egyértelmű határozattal Bezerédi Gyula vázlatát fogadta el kivételre, Donáth, Mayer és Köllő szobrászoknak pedig egyenkint 200 frt tiszteletdíjat szavazott meg.

Pályázat van hirdetve az ó-becsei kir. járás-bírósnágnál betöltendő albirói állásra két heti határidővel.

Ó-Becseiek gr. Bethlennél. Tudvalevő dolog, hogy a bácsi ármentesítő társulat autonóm hatáskörét a kormánybiztos kirendelésével felfüggeszteni határozván el, az alsó érdekelttségi községek 16 tagu bizottság által audienciára jelentkeztek a földmívelési miniszternél, kérelmezni ettől, hogy a kiküldendő biztost főispánunk személyében nevézné ki. A bizottságot Popovits Vazul ó-becsei orsz. képviselő vezette a miniszter elé és a miniszterhez intézett szónoklatot dr. Milkó Ignác mondotta el. A miniszter rövid válaszában kijelentette, hogy a biztost személyében minden érdekelttség megnyugodjék.

Honvédek gyűlése. Bács-Bodrogh megye 184⁹. évi honvédek egyetemen 1892. évi május hó 8-án Zomborban tartott választmányi gyűlése határozata folytán a megyei honvédegyülés egybehívása határozatilag kimondatván, annak meghatározására 1892. évi május hó 29-ik napjának délelőtti 9 óráját Zomborban a Vadaszkürt szállodában ezennel kitévőm, melyre az összes Bács-Bodrogh megyei 184⁹. évi honvédeit ezennel meghívom. A gyűlés tárgysorozata: 1. Tisztujtás. 2. A honvédek jegyzékébe becsusztott hibák kijavítása. 3. A honvédek és honvédek özvegyei nyugdíjainak célszerű módjoni érvényesítése. Kelt Zomborban, 1892. évi május hó 15-én. Az egylet helyettes elnöke: Gfeller Ferenc, 184⁹. évi honvéd őrnagy.

Évzáró vizsgák. A zombori róm. kath. elemi iskolákban az évzáró vizsgák a következő sorrendben fognak megtartatni: Junius hó 20-án hétfőn 1/2 órakor ünnepélyes „Veni sancte”, melynek végeztével az összes elemi iskolákban hittani vizsgák tartatnak és pedig: délelőtti 8 órakor a belvárosi fiúiskolában, Szlávay Ferenc iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanezen időben a zárdaiskola négy alsó osztályában Molnár István iskolaszéki tag ur jelenlétében. Délután 2 órakor a bánáti, és 3 órakor a szelencsei párhuzamos iskolákban Thum Vince iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyazintén d. u. 3 óratól kezdve a zárdaiskola 5. 6. 7. és 8. osztályában Schöffner József iskolaszéki tag ur jelenlétében. A többi tantárgyak vizsgái: Junius hó 21-én kedden d. e. 9 órakor a belvárosi 5. 6. fúosztályban Mihályi János iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanezen időben a zárdaiskola I. osztályában Falcione Lőrinc iskolaszéki tag ur jelenlétében. Délután 3 órakor a gradinai tanyai iskolában Pekánovits András iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanezen időben a zárdaiskola II. osztályában Tárcazy Mór iskolaszéki tag ur jelenlétében. — Junius hó 22-én szerdán d. e. 8 órakor a bánáti párhuzamos osztályokban és pedig előbb a fiúk azután a leányoknál Husvth István iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanezen időben a zárdaiskola III. osztályában Zsuffa Vince iskolaszéki tag ur jelenlétében. Délután 3 órakor a bajai uton levő tanyai iskolában Blumenthal János iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanezen napon d. u. 3 órakor a zárdaiskola IV. osztályában Szlávay Ferenc iskolaszéki tag ur jelenlétében. — Junius hó 23-án csütörtökön d. e. 8 órakor a szelencsei párhuzamos osztályokban, előbb a fiú, azután a leányoknál Thum Vince iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanezen időben a zárdaiskola V. osztályában Zsulyevits Ernő iskolaszéki tag ur jelenlétében. Délután 2 órakor a belvárosi fiúiskola I. A) és B) osztályában Szlávay Ferenc iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanaz nap d. u. 3 órakor a zárdaiskola VI. osztályában dr. Vadas Kálmán iskolaszéki tag ur jelenlétében. — Junius hó 24-én pénteken d. e. 8—10-ig a belvárosi fiúiskola II. B) osztályában és 10—12-ig a III. A) osztályban dr. Csuhás Benő iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanaz nap d. e. 8 órakor a zárdaiskola VII. osztályában Zsulyevits Ernő iskolaszéki tag ur jelenlétében. Délután 2 órától 4-ig a fiúiskola III. B) osztályában és azután a IV. fúosztályban Molnár István iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanaz

Halózás. Újvidéki tudósítók írja: Folyó hó 14-én kísértük örök nyugalomra Vén Mária Febronia iskolánét, az újvidéki apaca-kolostor tagját. Elte tavaszán, 19-ik évében tíddővész vitte sírba. A korai erőszakos munka, a tanítás és e mellett a szerzetesi kötelem teljesítése okozta halálát, mint sok más társnőjének. Temetésén nagy népsokaság jelent meg. Meghatottan néztem záporoként könnyező tanítványait, amint jó tanítónőjüket zokogva kísérték a temetőbe. A gyermek az önfeláldozást szeretettel viszonozza.

Jóváhagyás. A bikityi II. ik temetkezési egylet alapszabályai jóváhagyattak.

Temerin község junius hó 26. és 27. ikére pótvásárt kér, mert a május 1-sejít elmosta az eső.

F. hó 28-án gőzgépkézeli és kazánfűtő vizsgálatokat fog tartani a zombori bizottság a zombori m. k. államépítészeti hivatal helyiségében. A jelentkezőknek be kell igazolniuk: 1. Hogy a 18-ik életévet betöltötték. 2. Hogy magyar honosságuknak. 3. Erkölcseileg kifogástalanok. 4. Ha gőzgépkézeli vizsgálatot óhajtanak tenni, akkor a községi előjáróság által is hitelesített bizonyítvánnyal kell igazolniuk, hogy legalább 6 hónapig dolgoztak fűtött gőz gép mellett; — ha pedig kazánfűtői oklevelet óhajtanak nyerni, akkor arról kell bizonyítványt felmutatniok, hogy legalább 6 hónapig dolgoztak fűtött kazán mellett és az erről szóló bizonyítvány is hitelesítendő a községi előjáróság által. A jelentkezőknek az állam nyelvét annyira kell érteniök, hogy a kiadott kazánügyi rendeleteket megérthessék.

Hazafias mozgalom indult meg a zombori polgári kaszinó egyletben az iránt, hogy a „Neue Freie Presse” című magyarföld bécsi német lapot, a Baross miniszter halála alkalmából közzét durva és magyar ellenes cikke miatt, az egyletből kitiltásák.

Hetivásár. A kereskedelmi miniszter Rác-Militics községében minden kedden hetivásár tarthatását engedélyezte; a hetivásárra azonban állatok nem hajthatók fel.

A dohánycsempészek. Mindinkább elborul a láthatár a régi jó világ szüzdohány árulói felett. Nem elég, hogy a finánc kereste őket mindenfelé, most már a miniszter meghagyta a községi eltiljáróságoknak is, hogy az állam érdekeinek zöld hajtókás őreit a legnagyobb eréllyel támogassák. Sok helyen talán nem lesz e támogatásban köszönet.

Körözött ügyvédi irnok. A R. K. ben olvassuk: Az összes hatóságok megkerestettek, hogy legutóbb Szabadkán tartózkodott és ismeretlen helyre költözött, család miatt terhelt Frankfurter Jenő ügyvédi irnokot saját hatáskörükben nyomoztatni és feltalálás esetében a szabadkai kir. ügyészséghez atkísértetűi sziveskedjenek. Az ellilant irnok ur 20 éves, izr. vallásu és ruházata urias.

A tisztviselők fogyasztási egylete. Az Aprilis hó 18-án tartott tisztviselői értekezletből kiküldött kilenc tagu bizottság vasárnap az esti órákban befejezte működését. A fogyasztási egylet alapszabály tervezetét végleges szövegezésben megállapította. Határozata a bizottságnak az volt, hogy az elfogadott alapszabály tervezet a „Bácska” mai számában tétessék közre. Míután azonban térszűke miatt a mai számban az alapszabály tervezetnek csak egy része vétetett volna fel, a bizottság a közlést a pénteki számrá halasztotta, mert azt tartja célszerűnek hogy a közlés egy egészet képezzen és megszakítás nélkül történjék.

Városi ügyek.

Kereseti adó. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1892. évre a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság által megállapított IV. oszt. kereseti adó kivétési lajstromok az 1883. évi XLIV. t. c. 18. §-ának rendelkezéséhez képest 8 egy-

más
20-
taly
Ent
adó
aka
188
boi
ped
kive
a la
alat
állu
meg
beje
adja
beje
viss

má
szá
Tiz
G. é
Gla
legé
anya
felh
han
ston
Goet
Gör
zati,
(van
Grise
nasit
szám
írás
ház.
Hajd
jeles
terké
füzet
ára 3
előíz
Buda
keres

kézb

14-én
minde
Munde
zede
hangv
nyitk
nem e
szabot
tását
és léle
tésere
szüksé
mível
helyes
velés
sikerel
s igen
terere
nösen
fellépé
szolgá
tízesse
előadás
kelló r
közö
szöen
az „Cr
— ez
keltet
figyelni
hozni s
egyéb
A
és jót
A
vágó, s
tanulás
„Bücsu
mezett
nehéz p
Ge
kiséreté
A
megjegy
diák-ko
nem ken
csikland
pirult.
A
kis Zsuf
kezeli a
Szé
Lajos zo
már a te
konstatá
nek igaz
kell mon
Ált
monolog
nyilvánu
folyékony
berényi
biztosítás
A

Melléklet a „Bácska“ 39-ik számához.

Másután következő napon vagyis 1892. évi május hó 20-tól május hó 28-áig bezárólag a város adóügyi osztályánál betekinthetés végett közszemlére kitétetnek. Ennek elővá felvitatnak az érdekelt adózók, kik a kirótt adót netán sérelmesnek találják és az ellen felelmezni akarnak, hogy a kellően felszerelt felszámolásaikat az 1883. évi 44. t. c. 18. §. b) pontja értelmében a zombori m. kir. pénzügyigazgatásnál benyújthatók és pedig: 1. azon adózók kik ezen kivetési lajstromban kivetett adónemnél már a múlt évben megrovattak a lajstrom közszemlére való kitételét követő 15 nap alatt; 2. azok pedig kik a kivetési lajstromban megállapított IV. oszt. keretségi adóval első ízben rovattak meg ebbeli adóztatásuk az adókövetkeztükben történt bejegyzésétől számított 15 nap alatt annyi is inkább adják be, mert ezen határidő eltelté után beadott felelmezéseik az 1883. évi XLV. t. c. 5. és 8. §-ai alapján visszatartandók lesznek.

Művészet és irodalom.

Az Athenaeum Kézi Lexikona. A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szerkeszti Dr. Acsády Ignác. Budapest 1892. Tizenötödik füzet. A derék vállalat új füzetét befejezi a G. és Gy. betűt s megkezdő a H. betűt s anyaga a Gladiolustól — Hajnócyig terjed. E füzetről is csak a legteljesebb elismeréssel kell megemlékeznünk. Oriási anyagot népszerűtlen, a tudomány legújabb eredményeinek felhasználásával közöl s a cikkeket nemcsak alaposan, hanem népszerűtlen vannak írva. A főbb cikkeket: Gladstone, Glagolita, Gletscher, Glossa, Glycerin, Gneisz, Gobi, Goethe, Gombák, Gondnok, Gondolkodás, Göres, Görög, a Görögországra vonatkozó cikkek egész sorozata, Görög kath. egyház, Gótipítészet, a Gózcikkek (van husz s némelyik egy egész tanulmány.) Gravamen, Grisdés, Gróf, Gyulai Havasok, Gyám, Gyarmat, Gymnasium, a Gyógyászatra és Gyógyászeresetre vonatkozó számos cikk, Gyökér, Gyöngy, a Gyomorcikkek, Gorsirat, Gyümölcs, Gyúttás puská, Habsburg Lothringai-ház, a Hadi cikkek, Hadmentességi adó, Haiz, Hagymáz, Hájduk, stb. A füzetet két melléklet díszíti, egyik a jeles Erdemjelek 24 szines képet a másik Franciaország térképét adja. Megjelenik negyven kétheti, három ives füzetben s 1893. áprilisban be lesz fejezve. Egy füzet ára 30 kr. A legelőszérűbb 10—10 füzetre 3 frtjával előfizetni, s a pénz az Athenaeum kiadóhivatalához Budapestre küldendő. De megrendelhető minden könyvkereskedésben is.

Tanulók hangversenye.

A május hó 14-én megtartott hangversenyről két kézbe is vettünk referátát. Itt adjuk mind a kettőt:

DIÁK-HANGVERSENY.

A helybeli gymnasium tanuló ifjúsága által f. hó 14-én rendezett hangverseny a hozzáfűzött várakozásnak minden tekintetben megfelelvén, — sikerültnek mondható. Működésük előtti elismerésüket kell kifejeznünk az ifjúság vezetésére hivatott tanári karnak, mely legközelebb hangverseny engedélyezése és létrehozása által is bizonyítékát szolgáltatva, hogy hivatásának magaslatán állva nem elégszik meg azzal, hogy egyoldalul esak is ki- szabott szíraz pensum sokszor talán léleklő betanítást eszközölje, hanem e mellett kellő ténny enged a szív és lelek nemesebb érzelmei, valamint a jó izlés fejlesztésére, ugy a kedély üdéségének fenntartására oly annyira szükséges szép művészeteknek az ifjúság körében való helyeselhethetjük, ha az ifjúságnak a szép művészetek művelése iránti hajlama fokozására a nyilvános szereplés sikerében rejlt hatalmas motivumok nyerne alkalmazást s igen szívesen látnók, ha az ifjúság a nyilvánosság terére évente egyszernél többször vezéreltelnék; különösen kívánatosnak tartanók pedig azt, ha a fogalmazás, fellépés és szóbeli előadás gyakorlásának céljait jobban szolgáló, díeséretre érdemesített (esetlegesen pályadíj kitűzése által elért) saját művek felolvasása, szindarabok előadása is programmba vétetnék, — mindenesetre a kellő megválasztás s esetlegesen a szükségesnek mutatkozó „megnyirbálás“ mellett, — nehogy oly visszatartozón komikus jelenetek legyünk tanui, mint a minót az „Or“ monológban a „menyecskék ölegetésére“ célzó — ez alkalommal minden kár nélkül kihagyható része keltett. Ezt csak azért jegyezzük meg, hogy felhívjuk a figyelmet arra, hogy magát az előadót helyzetkomikumba hozni sohasem szabad, — bár a mellőzésre kétségtelenül egyéb ok is int.

A hangverseny lefolyásáról különben csak szépet és jót írhatunk.

Az ifjúsági vegyeskar, ugy a férfiak éneke egybe- vágva, szabatos, kerekded volt, mi gondos tanítás- és tanulásra vall. Különösen kitűnt a gondos tanítás a „Bues“ az erdtől“ című darabban, ahol a jól fejelmezett apróság bámulatos önmegtartóztatással vitte ki a nehez piános részeket.

Gerevits Ernő begedűjátéka; Tunner Nándor zongora kíséretében csinos összevágó előadásban került kivitelre.

A Linder Bálint által szavalt költeményre az a megjegyzésünk van, hogy Simon Judit balladája nem diák koncertba való. A szavaltat különben jó volt, bár nem kerilte el figyelmünket, hogy az előadó a költemény esiklandósabb részének elmondásában két ízben nyakig pirult. A mi bizonyára nem az ő hibája.

A legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk a kis Zsuffa Jenőről, — ki korához alig mért biztossággal kezeli a „magyar zongorát“ — a cimbalmot.

Szeberényi Gyula és Falcione Árpádnak és Karl Lajos zongorakísérete mellett előadott begedűjátéka — már a technika magasabb mérvéről tanuskodik s örömmel konstatáljuk, hogy csinos, precis játékkal a közönségnek igaz számba menő élvezetet szerettek. — Ugyanezt kell mondanunk Falcione Árpád második felléptéről. —

Általános feltűnést keltett Zátanyi Dezsó az „Or“ monológ előadása által, a meunyiben a fellépésében nyilvánuló biztosság, a helyes hangsúlyozás, értelmes, folyékony előadás megszerezteik részére azt, hogy Szeberényi Gyula és Falcione Árpáddal az est sikerének biztosságában osztozók.

A „Mari-keringő“ Pelikán Mariska k. a. előadása.

ban arról győzött meg, hogy a kisasszony igen csinos, tüde s eléggé iskolázott hanganyaggal rendelkezik, — s mint műkedvelő derekasan állja meg a helyét. — Ez elismerés nyilvánult a közönség tapsaiban, mire a kisasszony egy programmon kívül énekel népdallal szerzett a közönségnek további élvezetet.

Az „Akácvirágok“ melabus regéjét lopta be ezután a szívekbe Dobák Fatime k. a. Horváth Ákos ur pompás zongorakísérete mellett. Valóban zavarban vagyunk, hogy a biztos megjelenést, a helyes felfogásnak megfelelő helyes hangsúlyozást, — a precís előadást, vagy azt a szép zengzést, — drámai előadásra alkalmas alhangot dicserjük-e meg, melylyel a kisasszony rendelkezik. — Mindenkinek tetszésére bizzuk a választást, annyit azonban kötelességünk konstatálni, hogy a kisasszony szaválata az estély kiemelkedő mozzanata volt.

A többi közreműködőket — mint a kik szorosán véve a hangverseny keretébe alig vonhatók, megfogják nekünk engedni, — ha a részletes kritikát ez alkalommal mellőzzük, csupán annyit jegyzünk meg, hogy Ruprecht urnak jó lesz azt a nagyon követelő közönséget el nem kaptatni, mert azok fogják megsínyleni, a kik majd utána szólót mernek énekelni. (De csak kapassa bizony el s inkább ne énekeljen utána senki. Szerk.)

A hangverseny programmon kívül tánc követte, a mely a legkedélyesebb hangulatban kiválóan kirivadtg tartott.

K.

A gymnasiumi ifjúság hangversenye.

Rég nem látott a „Vadászkürt“ nagyterme oly imponáns közönséget, mint szombat este, a helybeli állami gymnasium ifjúsága által saját dalárdája javára rendezett hangversenyben. De a közönségnek nem csak száma, hanem lelkesedése is nagy volt, úgy hogy a szombat esteli hangverseny és az utána következett táncmulatság az idei hasonló mulatság legsikerültebbjének mondható.

Már 7 óra tájban megépesült a „Vadászkürt“ környéke. A szereplő tanulók izgatottan jöttek mentek; barátjaik hasztalan iparkodtak felderíteni őket tréfáikkal, izgatottságuk perceről percre nőtt. Micsoda gyerekjáték elhez a drukk-hoz képest az iskolai drukk!

Este fél nyolckor azután megindult a nagy emberáradat is. Az ifjú rendezők alig győzték a hölgyeket bevezetni, a kis jegyszédők pedig a jegyeket pontosan szedni. De azért rendbe ment minden. Szinte öröm volt nézni, az ifjak mily ügyesen végzik dolgukat. Szerető, nyájas mosoly tlt minden arcon.

Nyolc óra felé nyilt meg először a szereplők ajtaja, egy rakás fü — kicsi és nagy vegyesen — özönlött ki rajta. A karnak ugy ezen első, mint többi számai is, szabatosan és gondnal voltak betanítva és előadva, de a terem nagy méreteihez a kar hangereje kissé gyöngö. Különösen szép volt a karnak utolsó száma.

A begedűjátékosok közül Gerevics Ernő IV. oszt. tanuló fogásainak tisztaságával és ujjainak ügyességével, Szeberényi Gyula VI. o. t. főleg Falcione Árpád VII. o. t. pedig nyugodt, biztos vonókezelésükkel tűntek ki. Értelmes mester vezetése mellett szép jövőt merünk jósolni nekik. Korához képest meglepő ügyességgel cimbalmozott a kis Zsuffa Jenő III. o. t. is. Tunner Nándor VI. o. t. zongorajátéka, bár a piánók- és fortékban rejlt hatást nem aknázza ki eléggé, már is igen szép technikai készségről tanuskodik. A szaválók közül Linder Bálint VI. o. t. (Simon Judit, Kiss J. től) értelmes felfogásával, Zátanyi Dezsó VI. o. t. pedig (Az orr, vig monológ) rendkívül szerencsés temperamentumával és mozgékonyaságával hatott. — De a siker orszlárésze mégis a vendégszereplőket illette. Ezek közül kettőt, Rác Sománé urhölgyet és Dobák Fatime kisasszonyt, most volt először alkalmunk hallani. Rác Sománé urhölgy igen kellemes megszoprán hanggal rendelkezik, mely főleg a középső registerekben gyönyörűen cseng és szívhez szól. Mignon dala egyike volt az est legsikerültebb számainak; a szitni nem akaró tapsvihar után Rác Sománé urhölgy még Káldi Gy. „Sirasatok ha meghalok...“ kezdetű dalát dalolta el, szintén szépen és nagy hatással. Dobák Fatime kisasszony is most lépett fel először a nyilvánosság előtt Várdai Antal „Akácvirágok“ című melodramájában. Nem kell hozzá különös jöstehetség, mikor azt jövendöljük, hogy a kisasszony egyike lesz a zombori hangversenyek és egyéb ilyféle előadások legnépszerűbb szereplőinek. Mély csengésű hangjának különös varázsa van, mely egyszerre lekötö és elbűvöli a hallgatót. A harmadik a nőszereplők közül, Pelikán Mariska kisasszony, nem szorul bővebb bemutatásra, mivel őt már jól és jó oldalról ismeri a közönség. Ezuttal Bánfi S. „Mari-keringőjét“ énekelte a sokkott verve vel és kedveséggel. A közönség tapsainak engedve még Csatiari „Tó szélére lehaljott...“ dalát énekelte el a kisasszony. —

Ruprecht Alajos tanár ur énekét (Ima Nabucco-ól, továbbá ráadásul: „Azt mondta a kakukmadár“ és „Véletlenül föltekintek az égre“) akár szó nélkül is hagyhatnók, annyira is magától értődik tőle szép és főleg szóló éneket hallani. De már nem hagyhatjuk emlités nélkül az érdemét, hogy az egész hangversenyrendezésnek ő volt a lelke. — Dr. Horváth Ákos és Bieher Gyula urak zongorakísérete, mint mindig, most is diskrét és értelmes volt, főleg dr. Horváth Ákos ur melodramai kísérete e nemben igazán művészi magaslalon állott.

A hangversenyt tánc követte, mely a legnagyobb jókedvben egész reggeli 4 óráig tartott. Az első negyest körülbelül 80 pár táncolta.

Bevétel is szépen volt, körülbelül 350 frt tisztán. Különben a fellüföltésekről lapunk jövő számában részletes kiutastást közlünk. Szóval az egész mulatság igen szépen sikerült, öszintén gratulálunk hozzá gymnasiumunknak. — Csak a Weber kiszolgálata volt kritikán aluli.

Auditor.

Eddig a két tudósítás. A magunk részről ismételtelen s örömmel jegyezzük meg, hogy Gerevics igazgató ur s a tanári kar okosan cselekedtek, hogy ifjúságunk képességét a közönségnek bemutatták, csakugyan örülhetnek a sikernek. Blažek urban pedig az énekkar szakavatott, derék vezetői nyert. Reméljük, hogy ezentul évenként lesz alkalmunk az ifjúság nyilvános szereplésében gyönyörködni s haladásukat konstatálni.

Gyaraki idősb gróf Grassalkovics Antal.

(Mutatvány a Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat Évkönyvének II. füzeteiből.)

Alig van Bácsvármegyének nevezetesebb egyénisége, mint a fennevezett; ő volt a megyének mintegy ujjá teremtője, minthogy tulajdonkép nem annyira József császárnak köszönheti Bácsvármegye ujjászervezését, mint inkább Grassalkovicsnak, mert József csak folytatta, habár célszerűben és humanusabb alapon, mit Grassalkovics főleg 1763-ik évtől megkezdett. Mint kincstári elnök ő rendszeresítette az urbériséget, ő szabályozta és népesítette Cothman Antal kincstári tanácsos segélyével a nagy terjedelmű kincstári uradalmakat, ő alatta épültek a legtöbb templomok, keletkeztek a legtöbb plébániák és iskolák, a vármegyében az ő befolyása folytán szüntek meg az ugynevezett marosi, tiszai és dunai sáncok, ő alatta lettek a sáncok provincializálása után Szabadka, Zombor és Ujvidék szabad királyi városok. Különösen Zomborban ő építette 1763-ik évben az ugynevezett kincstári adminisztratívális épületet, ő építette a zombori sörházat, Baján pedig a most városházának átalakitott egykori kastélyt, melynek nagytermében három életnagyságu mesterileg festett arckép volt elhelyezve, Mária Theresia királyné, Savoyai Jenő herceg és Grassalkovics Antálnak arcképe. A két első nem tudni hová lett, Grassalkovics arcképe ellenben a történelmi társulat muzeumában őriztetik. Savoyai Jenő herceg, mint a törökökötől megszabadítón kívül Grassalkovics érdemi meg leginkább, hogy róla megemlékezzünk, csak utána jönnek számba József császár, és a vármegye vizeinek levezetői a Kiss fivérek, a kik a Ferencsatorna létesítése által a megye területének majdnem egy harmadát a vadvizektől mentesítették, egyszersmind a kereskedelmi forgalomnak oly nagy tért nyitottak.

A Grassalkovics család a múlt század elején III-ik Károly király országlása alatt hirtelen tűnt fel, de három nemzedéken virágzás után ép oly hirtelen enyészett el.

A család származása homályba rejtődzik. Hízelgői és biográfusai a valót összevegyiték a mesékkel. Némelyek családjának eredetét a Krisakov családtól származtatják, melyből Krisakov Gergely 1405-ben Zsigmond király korában Temes és Zalamegyében élt. Ezen állítás szerint a Gergely névből eredett volna a Grassalkovics név, melyre 1584-ik évben a család állítólag Rudolf királytól armalis okiratot kapott.

Mások szerint és ez valószínű is, a család másik mellékneve Horváth volt.

De bár honnan vette eredetét a Grassalkovics család, annyi bizonyos, hogy a XVII-ik század végén a család nagyon kevés, vagy talán éppen semmi birtokkal sem rendelkezett.

Az 1694-ik évben Ürményben született Grassalkovics Antal Pécssett járt iskolába, és a hagyomány szerint oly szegény volt, hogy ott a Ferenc barátok zárdájából hordta haza étkezését, minek emlékéül azon három eserép edényt, melyben ételét haza hordta, unokája ezüstbe foglalva mutogatta a gödöllői hercegi kastélyban.

Ezen Grassalkovics Antal szorgalma, de mindenesetre kitünő tehetségei által is magának a legmagasabb polcokra nyitott utat. Pályáját a kincstári ügyességgel kezdte 1716-ik évben és 1720-ban már a királyi ügyek igazgatója lett, mely hivatalából 1731-ik évi október 31-én III-ik Károly király által királyi személynőknek, és a királyi tábla elnökének nevezetett; e hivatalát egész 1748-ig vitte, mely időközben 1735-ik évben a bárói címet nyerte, 1748-ik évben pedig Mária Theresia királyné kincstári elnökké tette, és valóságos titkos tanácsosi méltóságra emelte, 1751-ik évben megválasztott koronáörnek, egyszersmind a királynő Nógrád vármegye főispánjának és királyi udvari főlovászmasternek nevezte ki, végre gróffá lön.

Mint kamarai ügyész és a királyi ügyek igazgatója a neoaquistica commissio korában tudta helyzetét felhasználni és főleg a Duna és Tisza közötti területen roppant birtokot szerzett össze, ez által megállapította családjának dúsgazdagságát. Háromszor nősült. Első neje Lang Erzse, Lang Ádám kamarai igazgató leánya és Bajtany István pestmegyei alispán özvegye 1729-ik évben gyermektelenül halván el, másodsor mint királyi személynők Klobusiczky Krisztinát, és ennek elhunytával nővérét Klobusiczky Theresiát vevén nőül, vele 6 leányt és egy fiut: Antalt nemzette.

Végrendeletében majoratust alapított, az első szülött fia részére a gödöllői és hatvani uradalmat, a másodíknak a komjáthi uradalmat a leányok kifizetési terhével. Magvaszakadás esetére Gödöllőn első leánya örökösödik. Hatvant Anna Mária leánya Haller Gábor grófnő kapja, Theresiának ez esetben Debrő, Klárának a bajai uradalom jut.

1727-ik évben a neoaquistica commissio Baját és környékét visszaadta az előbbi ősi birtoku Czobor családnak, melynek akkori feje gróf Czobor Márk Ádám, magyar kir. helytartósági tanácsos és kamarás, ugy Bodrogvármegye főispánja volt. Fia Czobor József, ki mint pazarló tele volt adós-sággal, mint a család utolsó sarja, a bajai uradalmat 1742. és 1747-ik évben zálogba adta Vajai báró Lászlónak és Orczy Lőrincnek 14,000 forintért.

Grassalkovics Antal gróf a vármegyében szerzett érdemeiért a kulai uradalmat kapta a király-nétől adományképp, melyet azután 1750-ik évben feleserélt a királyné beleegyezésével a bajai uradalommal, kifizetvén a kincstár a rajta fekvő zálog összeget.

Egyetlen fia II-ik Antal már atyja életében császári kir. kamarás, kir. kincstári tanácsos, Bodrog, később Zólyom vármegye főispánja és valóságos titkos tanácsos volt, végre József alatt 1784-ik évben az első szülött fiukra szabályozva birodalmi hercegségre emeltetett. Fia III-ik Antal a ki 1771-ik évi szeptember 12-én született, csász. kir. kamarás, valóságos belső titkos tanácsos, Szt.-István rend nagy keresztese és Csongrád vármegye főispánja volt, kinek nejétől herceg Eszterházy Pál leányától gyermek nem születvén, vele a család férfiága sirba szállt, és most csendben nyugosznak mind hárman a Gödöllő melletti kapucinosok besenyő: zárdája sirboltjában.

A családra nézve beteljesedett mitegykor egy barát Gödöllőn vig ebéd közt ingerülten hevenyészve jövendőt:

*"Congeries lapidum multis congesta rapinis
Corruet & raptas alter habebit opes."*

(Ezen annyi rablás által összehordott kőhalmaz — összeomlik és mások fogják élvezni a rablott kincseket.)

A család emléke mindinkább felejdékenységre megy. Vastag porréteg borítja az elhagyott magányos sírokat, a család pesti palotája a hatvani utcában szemközt a Ferenciek templomával Dreher serfőző által megvéve eltűnt, helyette hatalmas három emeletes divatszertű bérház épült, és ott hol hajdan a büszke hercegi címer díszlett, most Gambirinus sörkirály ütötte fel szomjas tanyáját. Az utolsó herceg emléket talán leginkább csak az tartja fenn, hogy ő ajándékozta a nemzeti múzeumnak 1841-ik évi szeptember 1-én közbejött halála előtt azon telket, melyen jelenleg a nemzeti múzeum palotája díszlik.

Az idősb gróf Grassalkovics Mária Theresia királynénak állandó kedvence maradt, noha külsőben mindig megtartotta egyszerű tótdiások kifejezésű modorát, de kortársai igen kedélyes egyéniségnek mondják, ki szerette az élces tréfát; nem dohányzott, szokásból csak üres pipaszárt rágiesált fogai közt, vig társaságban; meghívására a királyné meg is látogatta őt gödöllői kastélyában, hol most is mutatják azon helyiséget, melyben a királynő egykor az éjt töltte. Adomául beszélnek, hogy tréfából forró nyárban szánon vitte a királynét Gödöllőre, mely alkalommal a havat, hintett tört cukor por pótolta. (Ha igaz?)

A család grófi cimere négyfelé osztott vért, az első osztály ezüst mezejében hármast zöld hegyen hátulsó lábain emelkedik egy vörös oroslán kivont karddal, a második és harmadik mezejében kifeszített arany ív és nyíl, felfelé fordítva látható, felette jobbról esillag, balról félhold ragyog. A negyedik osztály vörös mezejében párdue áll hátulsó lábain, első jobb lábával kivont kardot tartva. Ezen négy osztályon kívül a vért aljáról annak közepéig piramis alakban egy ezüst osztály nyúlik fel, melynek alapján zöld térről rózsafa nyúlik fel zöld levelekkel és három piros rózsával. A vért közepét egy kisebb paizs foglalja el, melynek arany mezejében Mária Theresia királynő nevének vörös színű M. T. kezdőbetűi látszanak. A vért felett grófi korona nyugszik, és azon három koronás sisak áll, a jobb oldalról a vértbeli vörös oroslán, a középsőből egy kékruhás magyar vitéz kivont karddal, a baloldalt pedig a vértbeli párdue emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. A hercegi méltóság elnyerésekor a felső rész még két sisakkal, a közepe a kétféle sassal bővített meg.

Érdekes és jellemző az özvegy grófnőnek a megye levéltára rendezése alkalmával a levéltári iratok közt feltalált idősb Antal grófnak 1771-ik évi december 1-én közbejött haláláról gyászjelentése Bácsvármegyéhez, melynek tartalma a következő:

„A halálnak bizonyos, de idejének bizonytalan voltára nézve, miképp kellessék minden embernek szüntelen készen várnai e világtól való elválást, eleven Példája, kedves Férjem néhai Méltóságos Groff idősbik Grassalkovics Antal ur, Szent István Király Jeles Rendén lévő Nagy kereszties Vitézeknek egyik Tagja, Fölséges Uraink Titok Tanácsa, Magyar Ország Lovász Mestere, és Magyar Udvari Camarának Praesesse, és Nemes Neograd Vármegyének Fő Ispánja. A ki valamint egész

életiben, maga Istenéhez való buzgóságát, Fölséges urainkhoz, fedhetetlen hívségét Hazájához; sőt minden Rendben levő Hazafiakhoz szeretetét, fő céljának tartotta; Ugy ezen feltételt meglett koráig is szüntelen öregbítette, és midőn Karácson Havának első napján, dellesti négy órakor azokban foglalatokodott volna, olly csendes halállal vetette végít ezen, majdnem természeté vált kötelességének, hogy tizennégy napi Változási, és bágyod-sághi közt inkább ellszunyadni, mintsem halálnak keserőségét megkostolni látattott: Így tehát első Advent Vasárnapján maga ugyan Üdvözetőjének eleibe költözött. De ellenben valamint már akkor a nap enyiszetre közelített: Ugy valóban elenyiszett egyszer smint az én, s egyetlen kedves Fianak Groff Ifiabbik Grassalkoviés Antalnak s több Maradékiéknak fényes napjok.

Az léssen ezentúl gyászba borult egyes sorsunknak egy vizsgálatása, ha az szegény megholtak lelkéről ájtatoságiban megemlékezni és életében hozzája mutatott szíves hajlandóságát hoz-zám és több Maradékihoz — is bizonyítani méltóztatik a T. N. Vármegye, én állandóan maradok T. N. Vármegyének Igaz szolgálója Arva g. Grassalkovicsné született g. Klobusiczky Terézia. Gedellő 12. Xbris 1771.“

A vármegyének válasza a gyászjelentésre kelt Baján a generális gyűlésből 1772-ik évi január 7-éről és következőképp hangzik:

„Nagy Méltóságú Groffné nekünk különösen való Nagy Kegyes Asszonyunk!

Mennél jelesebbek valának azon nagy érdemek, melyekkel néhai Nagy Méltóságú Groff idősbik Gyarak Grassalkovics Antal ur eó Exellentiaja, Szent István Jeles renden lévő Nagy kereszties Vitézeknek egyik Tagja, Fölséges Urunk Titok Tanácsa, Magyarországi Lovászmester, s Magyar Udvari kamarának Praesesse, és Nemes Nograd Vármegyének Főispánja, Exellentiadnak boldog emlékezetű Kedves Férje, egész Hazánk ékességére és dicsőségére szüntelen fényeskedett, annál szinte nagyobb szomorúságot és fájdalmat okozott azon bús hír, melyet Exellentiadnak az közelebb mult Esztendőben December havának 12-ik napján költ gyászos tudósításából érteni kényszerítettünk, tudni illyik fentitulált Méltóság-nak most említett holnapnak első napján történt kimulása.

Elfelejtethetlen azon nagy veszteség nekünk, kik minden alkalmatosságokban ő Exellentiaja különös hozzánk mutatott kegyességével dicsékedhetünk. Nem is fogja az mindent megemésztő időknél késő folyása szívünkben tapasztalt nagy úri fávornak és grátiának emlékezetét kitörölni. Megvalljuk bizonyára, hogy ezen szomorú esetből áradozó fájdalomunknak enyhítését alig lehetne találnunk, ha csak az Mennyei Urnak még foghatatlan és az egész halandó nemzetségnek szeméi előtt örök homályban elrejtett rendelésén elménket meg nem nyugosztalnánk, remélvén, hogy Isten eó sz. Fölsége már az boldogul ezen árnyék világó' kiköltözött ájtatos Lelkét, azon minden időn, ezen földön tündöklő keresztényi Jóságos tetteinek és Erkölesinek elkészített örökké tartandó mennyei boldogsággal megajándékozta legyen. Nints is egyéb hátra, hanem hogy Exellentiad is, kinek kimondhatatlan szíve fájdalmában magunk is nagy részt veszünk, nagy Bölcsessége szerint elméjét az megváltozhatlan, mindazáltal minden koron, ámbár rejtett utakon tulajdon javunkra célzó rendeletein az Mennyei Fölségnek velünk megnyugtanni méltóztatásék, a ki is minden bizonynal Exellentiadnak békességes türését atyai kegyelméből napról-napra újabb vizsgálat-sokkal fogja megkoronázni.

Melyet midőn szívbeli kívánsággal óhajtanánk kegyességének alázatossággal ajánlottak szüntelen tartandó tökéletes tisztelettel vagyunk Exellentiadnak alázatos szolgálói Bács Vármegyének rendjei.“

Grosschmid Gábor.

A közönség köréből.

Dr. Dudás Gyula a „Bácska“ 1892. 25. számában azt állítja, hogy Titel prehistorikus multjával többen foglalkoztak s Ivánfi dolgozatát is felemlíti, hogy én az idevágó dolgozatot nem ismerem. — Ennélfogva Ivánfi kérdésben forgó értekezését Halaváts Gyula a földmívelésiügyi miniszterium geologusának megküldtem, ki a magyar régészet szakfőnök és saját véleménye alapján a következőt tudatta velem: „Ivánfi cikkében valóban nincs prehistorikus adat.“ Ennek alapján bátran állíthatom, hogy dr. Dudás Gyula kritikája, illetve ismer-tetése minden alapot nélkülöz.

A „Bácska“ 31. számában pedig kétségbevonja, hogy Dudás Ödön cikke „Adatok Titel történetéhez“ (1878.) plagiuma volna Ivánfi fent említett dolgozatának (1877-ből). — A fenti állítás cáfolásából kiténik, hogy dr. Dudás Gyula nem ismerte Ivánfi értekezését és így a második vád fiktív. Ha Titel történetéről irandó cik-sorozatát befejeztem, az idevonatkozó irodalom ismer-tetését és kritikáját szintén közzé fogom tenni. Ebből dr. Dudás is meg fogja ismerni, hogy Ivánfi értekezésében Titel prehistorikus történetére vonatkozó adatot nem mutathat fel, hogy az általa állított „jeles“ érteke-zés történeti khaosza két prépostság (a titeli és tuli) tör-

ténetének s hogy ennek folytán a legnagyobb baklövéseket tartalmazza, s hogy ezeket Dudás Ödön említett érte-kezésében forrás megnevezés nélkül átvette.

Dr. Thim József.

Törvénykezés.

A kátyi rablás. Majdnem tíz órán át tárgyalta ápril 26. és 27-én az úvidéki kir. törvényszék a Kátyon ez év január 27-én éjjel elkövetett rablást. A nagy sen-szátiót keltett eset a követválasztást megelőző éjszakán 9—10 óra között történt, melynek folytán az agg Kuczurác Mátvás és nejétől 230 frt bankjegyekben és csekély mennyiségű ezüst pénz lett elrabolva. A rablás elkövetésekor a tettesek a szerencsétlen házaspárt fej-székekkel súlyosan bántalmazták, minek folytán ezek huzamosabb ideig betegek voltak. A tettest két álcázott szerb ember követte el, kik közül az egyik az asszony-tól erőszakkal vette el a pénzt; a másik pedig az eset színhelyéről: — a házaspár hálószobájából — kivonszolt öreg Kuczurácot verte le. A két tettes röviden bánt el az áldozatokkal és a rablott pénzzel nyomban eltűnt. Távozásuk után az öreg Kuczurác szomszédját és a rendőrséget fellármázta ugyan; de a mig ezek a szin-helyre értek, a rablóknak csak lábnyomait találták, melyek Kátyról a közlegelő irányában a falu végén elvesztek. Másnap reggel a közlegelő eljárássága az ille-tékes titeli járásbírószágot értesítette a történetéről, hon-nan Ján Géza albiró küldetett ki a vizsgálat megejté-sére. A vizsgáló bíró azonban a sértettek és a tett elkövetésekor ennek színhelyén egy ágy alatt elbújva volt 13 éves fiúnak vallomásából csak annyit tudott meg, hogy a rablók valószínűleg úvidéki szállási lakók, s hogy azok csakis Kerac Rada és Veszelinov Uros lehetnek. Bűnjel vagy nyom nem maradt a tettesek után. A vizsgáló bíró a mozgósított csendőrség és városi rendőrökkel a megnevezett két tettes lakására ment; de miután ezek alibijüket kimutatták; és mivel lakásukon semmi gyanus dolgra nem akadt, a gyanúsítottakat szabadlábba hagyta és eredmény nélkül tért vissza Ti-telbe. A csekélyeknek látszó bűnjel dacára a törvényszék a vizsgálatnak a gyanúsítottak elleni folytatását szük-ségesnek találta. Ezen újabb vizsgálat eredménye oly súlyosan nehezített azután Kerac Rada, Veszelinov Uros és Kerac Misó szállási lakosokra, hogy vizsgálati fogságba helyeztetek és innen lettek a végvártálgáshoz előállítva. Vádlottak konokul és mindent tagadtak; ártatlanságuk bizonyítására alibi tanukra hivatkoztak. A tárgyalás eredménye az lett, hogy a kir. ügyész Kerac Milossal szemben a vádat eltejtette; a másik két vád-lottat pedig a kir. törvényszék felmentette, minthogy a vádbeli cselekményt ellenük bizonyítani nem lehetett.

Közgazdaság.

Az okszerű selyemtenyésztés főbb kellekei.

Többször hallottam a selyemtenyésztőtől ama pa-naszt hangoztatni, hogy hernyók a befonyódás elött elhullanak s így az egész fáradságuk odavész. Hogy a hernyók elhullását maguk a tenyésztők saját ügyetlen-ségük vagy hanyagságuk által segítik elő, ezt ha az ember nekik mondja, persze elismerni nem akarják; pedig ez legnagyobb részt így van. Mint selyemtenyész-tési felvigyázó, nyolc éven át behatóan tanulmányoztam az okszerű selyemtenyésztést és mondhatom, mig egész-ségem nem hagyott el, oly fényes eredményre jutottam Zomborban, hogy városunk a selyemtenyésztést illetőleg ugy minőségre, mint mennyiségre nézve az első helyet vívta ki magának hazánkban. De hogy mily fáradsa-gomba került a ferde és rossz tenyésztési módtól a ten-yésztőket elszoktatnom, ezt itt leírni nem kívánom, hanem ezek helyett az okszerű selyemtenyésztés főbb kellekeit leszek bátor bemutatni.

Az okszerű selyemtenyésztés legelső kelleke az elég tágas, száraz, és minden fertőztető anyagot ment tiszta helyiség. A fertőtlenítést igen egyszerű módon magunk is végezhetjük ugy, hogy veszük 4—5 kr áru kénkővet (a nép nyelvén bűdöskő virágot), ezt egy serpenyőbe öntjük, meggyújtjuk és a tenyészhelyiségben annak közepére letesszük, az ablakokat és ajtót betéve, a kénkővet ott elégni hagyjuk, minek következtében a kénkő-gőz a helyiségben lévő minden néven nevezendő bak-teriumokat megöl s így a hernyókra nézve ártalmatlanná tesz. Ezen műtét után a helyiség kiszellőzendő és kisöp-rendő, hogy így a kénkőz által megölt miandák eltávo-ltassanak. A rások és állványok erős szódaluggal le-mosandók, nehogy ezek valamely kóros bajt átvigyenek selyemhernyóinkra.

Amely rásokon a tavali tenyésztés alkalmával a hernyók csak részben is elhullottak, ezen rások semmi szín alatt sem használandók az idei tenyésztésnél, mivel az elhullott hernyók testfoszlányaiból a rásokra tapadt részek a selyemhernyók testére átmelve, ezek okvetetlen elhullását vonná maga után s így fáradságunk ismét kárba vesztetne.

A tavali használt papirt az idei tenyésztésnél nem szabad használnunk, mert ama nedv, melyet a hernyók a papirra bocsájtottak, kóros betegséget rejt magában, mi szintén halált hozó hernyóinkra nézve; azért legjobb minden évben a tenyésztésnél használt papirt a tenyész-tés bevégezése után azonnal megsemmisíteni; nemkülön-ben ama papir is megsemmisítendő, melyet hernyóink esetleg az idei tenyésztés közben testük esetleges ned-vedsége által bemocskoltak, mert csak így óvhatjuk meg selyemhernyóinkat a biztos elpusztulástól.

A selyemhernyók vedlés alkalmával mi edeltt sem vesznek magukhoz, tehát ilyenkor bizonyos alvásnak adják át magukat, miért is nem kell reájuk semmit sem bi-teni, hanem egészen békés helyzetben kell őket hagyni; vedlés után azonban az alattuk lévő alomot el kell a papirról távolítani; miakként történik, hogy reájuk friss levelet hintünk és ha ezen friss levelek felkúsztak, őket levelestől együtt tiszta papirra helyeztük át. Az etetés-hez az eperfa levelet vágjuk metélt tézta alakra össze, így sokkal jobban eszik ezt a hernyók, mint az egész levelet. Az etetést naponta 6 vagy 8 szor is eszközöljük. Az etetéshez használt levél mindenkor tiszta, friss és minden nedvességtől ment legyen, mivel a nedves vagy tisztátalan eperfaléval valóságos méreg, a hernyókra.

A tenyész helyiségben állandóan 18—20 fok R. melegnek kell lenni, mely melegség azonban a harmadik vedlés után 16 R.-ra leszállítható.

Tenyész helyiségünk mindenkor friss, levegővel látandó el, mert a tisztátalan levegő igen ártalmas a hernyókra; ennél fogva az ajtó és ablakok folyton nyitva tartandók és csak is gyolcs lepedővel vonandók be.

A hernyók a nap sugaraitól megóvandók, mivel a nap sugarai is ártanak a hernyóknak.

Természetüknél fogva a selyemhernyók az állandó sötétséget szeretik; tehát ezért a mennyre csak legett, tartanak tenyész helyiségünket sötétben.

Esős, szeles vagy zivataros időben be kell a tenyész helyiség ajtaját és ablakait tenni, mivel a nedves lég és hideg ártalmas a hernyókra.

Esős időben ne szedjünk levelet és ne is etessünk nedves levéllel, mert a nedves levéltől hernyóink a szemese-, renyhe-, zsír vagy mézskórba eshetnek és menthetlenül elpusztulnak; ha esős időben száraz lombunk nem volna, úgy inkább egy két napig koplaltassuk hernyóinkat, mintsem hogy nedves levéllel etetnők, mert a koplaltatás nem árt annyira, mint a nedves levél.

Természetüknél fogva a selyemhernyók igen falánkok is, ezért szükséges a lombnak metélése, és pedig azért, mert a metélt lombnál azonnal megtalálják a levél szelét és így sokkal gyorsabban végezhetik az evést, mint az egész levélén; éhezettai azonban hernyóinkat nem szabad, mert ez a gubók minőségére volna káros behatással, mit csak is a tenyésztő zsebe érezne meg.

Hernyóinkat legalább minden harmadnap tiszta papírra kell áttennünk, mivel az alattuk lévő alom megmelegszik és rothadnáknak indul, mely levélalulakulás méregként hat a hernyók egészségére.

Etetés alkalmával csak annyi metélt levelet hintsünk hernyóinkra, amennyit ezek az egyszeri etetéskor elfogyaszthatnak, mert ha túl sok levelet hintünk rájuk, azt meg nem eszik, hanem alomul marad, mi csak is a levél felesleges prédálására vallana, pedig a levéllel takarékosan kell elbánunk.

Hernyóinkat ne tömörítsük nagyon össze, mert a sűrű egymáson fekvés hátráltatná őket a kifejlődésben, mi is a gubók satnyaságát és könnyűségét idézné elő; tehát minél ritkábban fektesszük a hernyókat, annál nehezebb és jobb gubót nyertünk.

Metélt levéllel legalább 18 napon át etessünk, így azután biztosak lehetünk, hogy hernyóink nehéz gubókat fognak szolgálni.

Befonyódás előtt tegyük tiszta papírra hernyóinkat, nehogy az alom a befonyódás ideje alatt alattuk maradjon.

Befonyódás előtt rácsaink elegendő seprőkör, zsup- vagy repecszalmával ellátandó, hogy ebben a fonyást minél gyorsabban eszközölhessék selyemhernyóink.

A babonás piritott szalonna vagy ecetes füstöléstől, a pálinkávali befecskendezéstől stb. órizkedjünk, mivel ezen vagy más babonás cselekedetünk csak ártalmára szolgálhat hernyóinknak.

A gubókat legalább 10—12 napig hagyjuk a rácson, hogy ott teljesen megérjenek, mivel az éretlen gubót a beváltásnál alig méltatják valamire, míg az éret gubóért szép pénzt adnak.

Végül megjegyzem, hogy eleddig a hernyók betegségeit megálló gyógyszer még nem találták fel; tehát legjobb gyógyszer a tisztaság, és ha valamely papírunkon beteg hernyóra bukkannánk, úgy ezen papírost hernyóktól együtt, rögtön távolítsuk el a rácstól és semmisítsük meg, ne hogy ezen egy papír többi hernyóinkat is megmetelyezze.

K. I.

Naptár. Május.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
17 Kedd	Torpét	Liberát	5 Iréne
18 Szer.	Venánc	Libor	6 Szenvedő Jób
19 Csüt.	Ivó vt.	Sára, Potenc	7 Sz. + feltal.
20 Pént.	Sziénai Bern.	Ferike, Vazul	8 Ján. ev.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügved.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Alkalmazást nyer.

Keresztur községében egy a jegyzői teendőkben jártas fiatal ember 280 frt fizetéssel alkalmazást nyerhet. Köteles azonban a végrehajtási teendőket is végezni.

Az állásra a pályázat csak a törvényhatósági jóváhagyás után fog kiíratni, tehát az illető szorgalma és képességétől tétetik függővé, hogy állásán véglegesíttessék.

Keresztur, 1892. évi május hó 14 én.

Arnold Károly,
jegyző.

2689. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Paraga községében üresedésbe jött s egyenként 180 frt évi fizetéssel egybekötött két gyalogrendőri állásra pályázatot nyitok.

Felhívom pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodásukat folyó évi május hó 22-ig Paraga község elöljáróságánál nyujtsák be.

N. Palánkán, 1892. május hó 7-én.

Michailovits,
főszolgabíró.

1526. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Madaras községben lemondás folytán megüresedett községi születésnöi állásra pályázat nyitok s a választás megejtésére határidőül 1892. évi május hó 25-ik napjának d. e. 9 órája tűztek ki.

Felhívotnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, eddigi működésüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényüket a választást megelőző napig alulírott nál nyujtsák be.

Az állással egybekötött javadalmazás évi 80 frt fizetés és a szülési eseteknél való segédkezésért 40 kr.

Almás, 1892. május 5-én.

DEÁK ZSIGMOND,

3—2

főszolgabíró.

4014. szám.

kig. 1892.

Hirdetmény.

Rác-Militics 3000, nagyrészt német ajku lakossal bíró nagyközségben a községi orvosi állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot nyitok.

Az orvosi állással egybekötött javadalmazás:

1. évi fizetés 700 frt;
2. látogatási díj nappal 30 kr, éjjel 60 kr;
3. a legkisebb műtét 5 frt;
4. kézi gyógytár tartási jogositvány, de ezért a megválasztott a vármegye alispánjához folyamodni tartozik.

A folyamodó orvostudorok kérvényeiket június hó 1-éig hivatalomhoz nyujtsák be, és egyuttal igazolják, hogy a német nyelvet beszélik.

Hódsághon, 1892. évi május hó 8-án.

Vissy József,

3—1

főszolgabíró.

A t. c. közönség figyelmébe ajánljuk a

KRONDORFI SAVANYUVIZET,

mely minden időszakban a legkitűnőbb és legkellemesebb

savanyú- és borviz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtség-nél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál, valamint mindazon esetben, melynél orvosi rendelet szerint savanyúviz használandó.

Zomborban kapható: Weidinger S. és Zs., Mayer és Thum, Heindlhofer Róbert, Lukits Gyula, Czvetkovits Koszta, Sztrilich Zsigmond, Milutinovits Cs. kereskedőknél.

4—1

2618. szám.

1892.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye topolyai járás Kis-Hegyes községben lemondás folytán megüresedett községi végrehajtói állás betöltése céljából ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása 300 frt a községi pénztárból előleges havi részletekben.

Felhívotnak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényeiket hozzám folyó hó 29-ig annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolyán, 1892. május hó 12-én.

Császár,
főszolgabíró.

1582/1892. sz.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán Ada községben egy 250 frt évi fizetéssel javadalmazott gyalog rendőri állás üresedésbe jövén, felhívotnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy ez irányban kérvényeiket alulírott községi elöljárósághoz f. évi május hó 25-ig nyujtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kérvényezők igazolni tartoznak, hogy:

1. magyar állam polgárok,
2. védkötelezettségüknek eleget tettek,
3. fedhetlen előéletűek és magaviseletűek,
4. irni, olvasni tudnak; megjegyeztetik, hogy a megválasztandó a megállapított egyenruhát sajátjából tartozik beszerezni.

Ada, 1892. május hó 14 én.

Jablonszky Miksa,
jegyző.

2—1

Kerner Ferenc,
bíró.

Kiadó ház!

A Szinyi-utca és Deák Ferenc-körút (korzó) sarkán levő Jakobsífs-féle 188. sz. ház bérbe adandó.

Részletes felvilágosítások Jakobsífs Mihálynál ugyanott.

Továbbá

eladó házhelyek

Zombor legszebb és legjártabb útján, a Deák-Ferenc- és Erzsébet-körút sarkán (korzó) levő Gofflieb-féle ház felkéből. — Felvilágosítások ugyancsak Jakobsífs Mihálynál Zomborban. *—4

Pályázati hirdetmény.

Sztanisics községében elbocsátás folytán megüresedett községi rendőri állás betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással kapcsolatos fizetés évi 300 frt készpénz, mely a közpénztárból havi utólagos részletekben fizetetik.

Pályázni szándékozók felhívotnak, miszerint fedhetlen előéletűek és életkorukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket f. évi május hó 22-ig alulírt községi elöljáróságnál annál inkább nyujtsák be, mivel a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy azon pályázók, kik igazolják, hogy akár a kir. csendőrségnél, vagy valamely szervezett rendőrségnél már szolgáltak, a többi pályázók fölött előnyben részesülnek.

Sztanisics, 1892. május hó 7-én.

2—2

Az elöljáróság.

Házeladás.

A bajai uton levő 428. sz. lakház, a hozzá tartozó nagy kerttel, kisebb ház megvétele végett szabad kézből eladó, esetleg kisebbért elcsereleendő.

Bővebb értesítés nyerhető a házban vagy személyesen a tulajdonostól.

3—3

Ivanits Kálmán.

1612. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Plávna községében 300 frt fizetéssel összekötött irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat folyó évi május hó 25-ig hozzám nyujtsák be.

Palánkán, 1892. évi április hó 24-én.

MICHAILOVITS,

3—3

szolgabíró.

Legfinomabb

fehér meszet.

Szállít vagonrakományokban is révi mészégetéséből

Friedmann Benó

NAGYVÁRADON.

6—6

Az

emalle festészet

bronze festészet

és

művirágok

készítéséhez

szükséges anyag

ugymint részle-

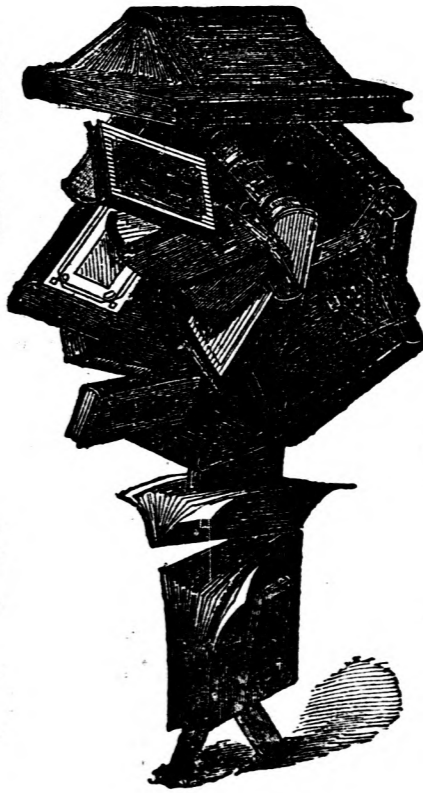
tes utasítás vala-

mennyihez kap-

ható

SCHÖN ADOLF

könyv-, papír- és zeneműkereskedésében
ZOMBORBAN. *—7

Heindlhofer Róbert Zomborban.
Keil Alejos-féle
Padlózat-fénymáz
 Bécsből
 legkínáltabb mázólszer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 fnt 35 kr.
 1 kis palack ára 68 kr.
Viaszk-kenőcs
 legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 68 kr.
 Mindenkor kapható:
Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

Állást keres.

Műkerfész, 28 éves, nős, gyermekfelen, ki uradalomnál több év óta működik, a kerfészet minden ágában járjas, f. évi október elsejére állást keres.

Zombori m. kir. folyammérnöki hivatal.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur f. évi április hó 19-én 14511. sz. a. kelt magas rendeletével az apatini alsó, illetőleg ideiglenes párhuzamműnek kőhányás általi biztosítására szükséges 5223,75 m³ kőhányási kőanyagának beszerzését és tervszerinti beépítését engedélyezvén, ezen munkát biztosítása végett az alulírt kir. folyammérnöki hivatalnál **f. évi május hó 30-án d. e. 10 órakor** zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A beépítendő kőanyag az apatini párhuzammű mellett szükséges rakodó helyek hiányában a magasabb vízálások által el nem űnhető mohácsi dunaparton lesz raktározandó és ott rendelkezés szerint kőidomok vagy pedig kőbőzött hajók alapján fog átvétetni, azután Apatinra szállítva a párhuzamműbe a hajókból közvetlenül beépítendő lesz.

A munkálatra versenyezni óhajtok tartoznak lepecsételt ajánlataikat a szállítási feltételeknek megfelelőleg „Ajánlat az apatini dunai párhuzamműnél eszközözendő kőhányási munkálatra” cím alatt a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig az alulírt kir. folyammérnöki hivatalnál benyújtani és az ajánlatához a zombori m. kir. adóhivatal nyugtáját mellékelni, mely igazolja, hogy az ajánlati összegnek 5% a mint bánatpénz a nevezett adóhivatalnál letétbe helyeztetett, megjegyezvén, hogy a fent megjelölt határidő után, illetőleg a fenti határozmányoktól eltérőleg, avagy netalan sürgönyileg érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A szóban forgó szállításra vonatkozó műveletek, illetve feltételek az alulírt kir. folyammérnöki hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.
 Zomborban, 1892. május hó 9-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

5697. sz.
 tkvi. 1892.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy kiskoru Barasevits György végrehajtatónak Barasevits Antal végrehajtatást szenvedő elleni 272 fnt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Nemes Militicsen fekvő, a nemes-militicsi 480. számú tjkvben foglalt Barasevits Antal nevén álló A. 1480. hr. sz. 332 □ öl nagyságú szántóföldre 46 fnt; továbbá az 1895/b hr. számú 1 hold 22 □ öl nagyságú szántóföldre 213 fnt, végül az 1899/a hr. sz. 1 hold 693 □ öl szántóföldre 324 fntban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi július hó 8-ik napján délelőtti 10 órakor Nemes Militics községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényi 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi április hó 25-én.
 A zombori kir. törvényszék mint telekk. hatóság.

Radány Péter,
 kir. törv. bír.

WALLA JÓZSEF
 cementáru-gyára, építési anyagok raktára
 Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik:
 GRANITERAZZO,
 BETONIROZÁSOK,
 OSATORNÁZÁSOK,
 SZÖKŐKUTAK,
 CEMENT-LAPOK és
 MOZAIK-LAPOKKALI
 KÖVEZÉSEK
 elkészítésére stb.

Raktárt tart:
 KERAMIT-LAPOK
 KELHEIMI-LAPOK
 METTLACHI-LAPOK,
 TERRACOTTA-ÁRUK,
 KÖFEDÉLPEP,
 TŰZÁLLÓ TÉGLÁK,
 KÉMÉNY-RAKVA-
 NYOKBÓL-stb.

Gyárt raktára a gartenaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

Gyárt raktára a gartenaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

183. szám.
 1892.

Pályázat.

A bácsi tiszai ármentesítő társulat folyó évi február hó 23-án és folytatólagosan 27-én Zentán megtartott közgyűlésében felvett jegyzőkönyv 5. számú határozata alapján a társulati jegyzői állásra — évi 500 fnt fizetés és 100 fnt utiatalány élvezete, és a társulati székhelyhez kötött állandó lakásának kötelezettsége mellett — ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak pályázni kívánók, felszerelt folyamodványait, melyben polgári állásuk, életkoruk, képesítéskük s eddigi foglalkozásuk igazolandó, **folyó évi május hó 20-ig** alulírottához nyújtsák be.

Megkése érkezett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Végül megjegyeztetik, miszerint a hirdetett jegyzői állás egyelőre folyó 1892. évi június hó elsőtől az 1893. évben megejtendő általános tisztújításig fog betöltetni. Ó Bécsein, 1892. évi május hó 2-án.

Gombos Béla,
 társulati elnök.

3-3
 3571. szám.
 kig. 1892.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye Temerin községében megüritt s 300 frrtal javadalmazott irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állást elnyerni kívánják, szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi május hó 30-áig** alulírottánál nyújtsák be.

Kelt Ujvidéken, 1892. évi május hó 10-én.

Kolozsváry Sándor,
 főszolgabíró.

7085. sz.
 tkvi. 1892.

Hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1892. évi május hó 10-én 7085. sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Gákova községre vonatkozólag az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. cikkek értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba tévén, a helyszíni eljárás a nevezett községben **1892. évi május hó 30-án** fog kezdődni.

Ennél fogva felszólíttatnak:

a) mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

b) mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését, a kitűzött határidőig, a telekkönyvi hatóság-hoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszaköljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15-18. §-ai és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átírózó telekkönyvi tulajdonos az átírózás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Zomborban, 1892. évi május hó 10. napján.

Polányi Mihály, **Dr. Kemény Andor,**
 kir. tk. betétszerkesztő. 3-2 kir. albiró.

11744. sz.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

alisp. 1892.

Árlejtési hirdetés.

A vármegye területén a törvényhatósági bizottság által engedélyezett s felsőbb helyen jóváhagyott összegnek keretén belül a beküldött feltételek alapján a következő törvényhatósági utak fognak jókarba helyeztetni, és pedig:

I. A hódásghí járásban: a bács-bácsujfalu 261 fnt 80 kr, a hódásgh-parabutyi 337 fnt 76 kr, a hódásgh-tovarisovai 136 fnt 44 kr, a pinvica torzsai 401 fnt 76 kr, a parabuty-torzai 476 fnt 40 kr.

II. Az újvidéki járásban: a piros-újvidéki 207 fnt 60 kr, az ó-kér-soóvei 385 fnt 78 kr, a temerin ó-kéri 523 fnt 99 kr.

III. Az almási járásban: az almás mélykúti és madarasi 133 fnt 75 kr.

IV. A palánkai járásban: az obrovác-hódásgh 457 fnt 94 kr, a szilbás-petrovác-pirosi 840 31 kr, a palánka obrováci 317 fnt 03 kr.

V. A kulai járásban: a torzsa-kucurai 497 fnt 81 kr.

VI. A titeli járásban: a titel-újvidéki 443 fnt 30 kr.

VII. Az ó-becsei járásban: az ó-becse hegyesi 207 fnt 06 kr.

VIII. A bajai járásban: a borsód katymári 196 fnt 44 kr.

Ezen fentebb jelzett munkálatoknak biztosítása tekintetéből **folyó évi május hó 20-án** (pénteken) **reggeli 9 órakor** Bács-Bodrogh vármegye alispánja által a vármegyei palota kistermében tartandó szóbeli versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni kívánók felhivatnak, hogy a fentebb jelölt munkára vonatkozólag szükséges földmőzögösítés nem köbméterenként, hanem általánosszerűen fog kiadatni, — az árlejtés megkezdése előtt versenyezők, ha a vállalati ár 500 frrtal nem nagyobb 5%, azon felül pedig 10% bánatpénzt lefizetni kötelesek.

Megjegyeztetik, miszerint a versenytárgyalás napjáj még beérkező utjavítási kimutatások szintén fel fognak vétetni.

A kérdéses földmunkálatok késedelem nélkül megkezdendők, hogy az utak legkésőbb f. évi június hó 20-áig helyreállítva, felülvizsgálás, illetve átvétel végett bejelentessenek.

Ezen munkákra vonatkozólag felvett utjavítási kimutatások s részletes árlejtési feltételek Hanke Imre vármegyei tb. főjegyző urnál a hivatalos órák alatt mindenkor betekintheők.

Kelt Zomborban, 1892. évi május hó 10-én.

Schmausz Endre,
 alispán.

2-1

Jelentés!

Van szerencsém a t. c. közönséggel tudatni, miszerint **Cservenkán**, a

„Vadászkürt”-höz

cimzett szállodát f. évi április hó 24-én átvettem. Együttal tisztelettel jelentem, miszerint a

vendéglő és utas szálló-szobákat

újra átalakítottam és minden kényelemmel ellátam. Főtörekvésem mindég oda irányozva leendő, hogy jó ételek- és italokkal t. c. látogatóimat ellássam.

Szíves pártfogásért esd

Burgstaller József,
 vendéglős.

3-2

Bérbeadó üzleti helyiség.

A Zombori Takarékpénztár bérházában (a Gromon- és Zrinyi-utcák sarkán) egy üzleti helyiség a hozzátartozó kis lakással

f. évi aug. 1-től bérbeadandó.

Bővebb értesítést ad a Zombori Takarékpénztár Igazgatósága.

